

KLYS remissyttrande över Region Jönköpings läns kulturplan 2023-2025 (dnr: RJL 2022/525)

KLYS har tagit del av Region Jönköpings läns remissbehandling av regional kulturplan för perioden 2023-2025 (dnr: RJL 2022/525), och vill för de yrkesverksamma kulturskaparnas räkning härmed lämna följande synpunkter. Flera avsnitt i yttrandet avslutas med sammanfattande punktlister med KLYS förslag till korrigeringar eller kompletteringar.

1 Inledning

KLYS – Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd – utgör en samlad röst för Sveriges kulturskapare i kulturpolitiska frågor och företräder via sina 14 medlemsorganisationer nästan 30 000 yrkesverksamma kulturskapare i Sverige. Dessa arbetar som bl a författare, dramatiker, journalister, bildkonstnärer, musiker, kompositörer, tonsättare, regissörer, skådespelare, filmare och dansare. Organisationerna samarbetar inom KLYS i frågor som rör kulturskapares villkor, t ex konstnärspolitik, upphovsrätt, arbetsmarknad, trygghetssystem och yttrandefrihet.

En av KLYS viktigaste frågor, som även gäller i arbetet med regionala kulturplaner och kultursamverkansmodellen, är att principen om armlängds avstånd används och värnas. Denna princip har skapats för att konsten ska kunna stå fri från politiska viljor och är av yttersta vikt för att konstnärlig frihet ska kunna upprätthållas och att demokratiska samtal ska kunna ske i samhället. Enligt principen ska konstnärliga och kvalitativa bedömningar inte göras av den politiska sfären utan av sakkunniga ämnesexperter, yrkesverksamma kulturskapare och konstnärliga ledare, t ex i särskilda referensgrupper. KLYS bevakar också bl a hur konstnärlig kvalitet och utveckling får utrymme, hur mångfalden inom kulturen främjas samt balansen mellan kultur- och aspektpolitik av olika slag.

KLYS vill påminna Region Jönköpings län om att det i regeringens konstnärspolitiska utredning som presenterades våren 2018 konstateras att "förutsättningarna för konstnärer att etablera sig och verka i landets regioner behöver förbättras"¹ – något som fortfarande år 2022 är aktuellt att beakta, inte minst mot bakgrund av pandemin. Vi vill i sammanhanget också hänvisa till KLYS yttrande² över den statliga återstartsutredningen³, samt till KLYS valprogram⁴, där KLYS anger sina prioriteringar för ett starkt kulturliv efter pandemin.

KLYS – EN SAMLAD RÖST FÖR SVERIGES KULTURSKAPARE

Sveriges Författarförbund, Dramatikerförbundet, Svenska Journalistförbundet, Läromedelsförfattarna, Konstnärernas Riksorganisation, Svenska Tecknare, Svenska Fotografers Förbund, Föreningen Svenska Tonsättare, SKAP, Federationen Svenska Musiker, Fackförbundet Scen & Film, Sveriges Scenkonstregissörer, Oberoende Filmars Förbund, Unionen- fackklubben vid SR, SVT och UR

Alströmergatan 12, 7 tr, 112 47 Stockholm • klys@klys.se • www.klys.se

---

¹ *Konstnär – oavsett villkor?*, SOU 2018:23, sid 406

² <https://klys.se/wp-content/uploads/2022/02/KLYS-yttrande-over-Aterstartsutredningen-SOU-2021-77.pdf>

³ Från kris till kraft; SOU 2021:77

⁴ https://klys.se/wp-content/uploads/2022/02/2202_KLYS_Valprogram2022_A4_final-2.pdf

2 Övergripande synpunkter

Vid en genomläsning av remissversionen av Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län slås vi av att den (trots avsaknad av en innehållsförteckning) är stringent, informativ och välstrukturerad. Dock är den ganska kortfattad enligt den norm som många regioner numera arbetar fram de fleråriga planerna utifrån. För en konkretion av utvecklingsområdena hänvisas i allt högre grad till årliga handlingsplaner. KLYS välkomnar att regionen klargör detta tydligt. Det finns förtjänstfull skärpa i de flesta av planens skrivningar om kulturbegrepp och kulturpolitiska strukturer. Förhållandet mellan kulturplanen och övriga regionala styrdokument beskrivs överskådligt och bra.

Utifrån ett konstnärspolitiskt KLYS-perspektiv ser det tillfredsställande ut med flera saker i denna kulturplan. Professionella kulturskapare/konstnärer lyfts fram på ett föredömligt vis i många olika avsnitt, liksom att regionen är noga med att understryka vikten av att den regionala kulturpolitiken under planperioden ska arbeta för att främja villkoren för kulturskapare i länet.

Vi noterar att tredje part har lett processen att ta fram kulturplanen och även skrivit den, vilket är jämförelsevis ovanligt bland regionerna än så länge. Vi förutsätter att den kunskap som behövs för att skriva kulturplanen har inhämtats i god ordning så att planen har förutsättningar för att genomföras. Vår farhåga är att värdet av regionala kulturplaner urholkas om uppdraget att ta fram den görs för långt ifrån kulturlivets och kulturpolitikens aktörer i regionen, och att det kan hämma den samverkan mellan region, kommuner och kulturliv som är så avgörande för att kultursamverkansmodellen ska fungera.

Konstområdena i planen

Vid sidan av de konst- och kulturområden som nämns i samverkansmodellens förordning brukar många regioners kulturplaner idag även lyfta fram bl a *circus, dramatik, spelkultur* och *dataspel*. KLYS välkomnar att både samtida circus och spelkultur ges stort utrymme i denna kulturplan vid sidan av övriga konstområden. Däremot saknar vi några skrivningar om regionen planerar insatser för området dramatik inom såväl litteraturen som scenkonsten.

KLYS kommentarer och förslag:

- En kompetent och välskriven kulturplan som dock är aningen kortfattad och saknar innehållsförteckning.
- Konstområdet *dramatik* bör ta upp i planen om regionen avser att ha med detta område i sitt utvecklingsarbete av scenkonst och litteratur.

3 Begrepp och definitioner

Begreppet kulturskapare

Generellt förespråkar KLYS att regionerna i sina kulturplaner har en konsekvent användning av begreppet **professionell** (eller **yrkesverksam**) **kulturskapare** för att beteckna konstnärligt yrkesverksamma inom alla konstområden; såväl fritt verksamma, som institutionsanställda och sådana som kombinerar dessa verksamhetsformer.

KLYS välkomnar att Region Jönköpings län i sin kulturplan genomgående använder kulturskaparbegreppet korrekt. Begreppsligt sett framstår planen över lag som mycket väl genomarbetad. Förtydliga gärna begreppet *fria utövare* i dansavsnittet på sidan 15 – det bör nämnas att det gäller ”yrkesutövare” i det fria kulturlivet.

Begreppet konstnär

KLYS förespråkar, liksom Konstnärsnämnden, att begreppet **konstnär** – när det används – betecknar verksamma inom *alla* konstområden, och inte endast *bild- och formkonstnär*. I denna kulturplan används konst- och konstnärsbegreppet något inkonsekvent, eftersom bild- och formkonstnärer kallas "konstnärer", medan ordet konstnär på vissa ställen även tycks användas i den breda betydelsen för alla konstområden.

Kulturell mångfald

KLYS saknar i planen några konstområdesövergripande skrivningar om på vilket sätt regionen avser att främja kulturell mångfald, dvs. en bredd av konst- och kulturuttryck gällande det regionala kulturlivets utbud, distribution och produktionsmöjligheter för konstnärligt yrkesverksamma inom alla konstområden. Något som borde kunna nämnas i planen är om och hur Jönköpings län på regional nivå implementerar *Unescos mångfaldskonvention*⁵ från 2005.

Kulturens egenvärde, konstnärlig kvalitet, konstnärlig frihet och yttrandefrihet

Det är välformulerat och tydligt i planen hur begreppet *konstens och kulturens egenvärde* lyfts fram i regionens strategiska principer för kulturutvecklingsarbetet.

På sidan 2 talas det om "det konstnärliga uttryckets frihet", det är bra, men i övrigt i planen nämns inte begreppet *konstnärlig frihet*. Däremot lyfts *yttrandefrihet* fram i några olika avsnitt.

Konstnärlig kvalitet är en av regionens strategiska principer för planperioden. I planen redogörs för begreppets komplexitet på ett pedagogiskt bra sätt.

Se vidare i avsnitt 5 nedan.

KLYS kommentarer och förslag:

- Planen framstår som begreppsligt väl genomarbetad, med några få undantag gällande bl a begreppen *konstnär* och *konst*, vilka används i både bred och specifik betydelse.
- Utveckla gärna konstområdesövergripande skrivningar om att främja *kulturell mångfald*.
- Mycket bra hur *konstnärlig frihet* och *yttrandefrihet* betonas i planen.

4 Samråd med professionella kulturskapare

Region Jönköpings län har hittills saknat ett formaliserat konstområdesövergripande samråd med professionella kulturskapare enligt vår beskrivning här nedan. Dock välkomnar KLYS regionens generellt höga ambitioner med dialogarbetet som beskrivs ingående i planen; att genom en rad dialogprocesser på olika nivåer kvalitetssäkra framtagandet och uppföljningen av kulturplanen. KLYS vill tacka för att vår regionalpolitiska strateg bjöds in att medverka i en s k samverkansgrupp för regionens planarbete.

Rättelse sidan 22: Namnet "Carl Ljungman" stavas med i: "Carl Liungman". Lägg gärna till titeln "regionalpolitisk strateg KLYS" efter namnet.

KLYS och KLYS medlemsorganisation Svenska Fotografers Förbund (SFF) vill hoppas och tro att yrkesgruppen fotografer räknas in aktivt vad gäller regionens dialoger och samråd. SFF uppmuntrar Region Jönköpings län att ta in en yrkesfotograf i något av de dialogforum som regionen har med det professionella kulturlivet. SFF hjälper gärna till med förslag på namn och kontakter. Se vidare i avsnitt 7.3 nedan.

---

⁵ <http://u4614432.fsdata.se/wp-content/uploads/2013/09/Unescos-konvention-om-skydd-f%C3%B6r-och-fr%C3%A4mjande-av-m%C3%A5ngfalden-av-kulturyttringar.pdf>

Några generella informationspunkter om KLYS syn på regionala samråd med kulturskapare

- KLYS förespråkar en **konstområdesövergripande** dialoggrupp för att involvera professionella kulturskapare från alla konstområden i en samlad och samstämmig löpande dialog runt kulturplanens framtagande, genomförande och uppföljning.
- KLYS betonar vikten av att en representant för ett konstområde ska vara erkänt **yrkesverksam** och **medlem i någon av KLYS medlemsorganisationer** – något som borgar för professionalism och insyn i kultur- och konstnärspolitiska strukturer, både nationellt och regionalt, inom respektive konstområde. Läs mer i *KLYS samrådsguide* med rekommendationer för samrådsarbetet i regionerna. Se länk nedan⁶.
- **Samrådets deltagare ska arvoderas för varje möte** enligt särskilda arvodesrekommendationer som KLYS har tagit fram i samarbete med KLYS medlemsorganisationer. Se KLYS broschyr *Att ta betalt*⁷.
- **Det är viktigt att samrådet omfattar och representerar både kulturskapare från det s k fria kulturlivet och anställda vid kulturinstitutioner i regionen.** Om möjligt även sådana som kombinerar dessa verksamhetsformer. Det är olyckligt om de institutionsanställda kulturskaparnas synpunkter inte skulle komma fram på grund av obalans i representationen i kulturskapardialogerna, dvs. om vissa kulturskapare i regionen får egen direktrepresentation och dialog, medan institutionsanställda, oavsett anställningsform, kanske bara representeras kollektivt via någon person på ledningsnivå. KLYS vill påminna om vikten av att regionen beaktar denna problematik och **agerar för att lyfta samtliga professionellt verksamma kulturskapares röster och perspektiv i regionen**, oavsett deras anställnings-/verksamhetsform och institutionskoppling.

KLYS kommentarer och förslag:

- KLYS hoppas att regionen inrättar ett formaliserat konstområdesövergripande samråd med yrkesverksamma kulturskapare.
- KLYS föreslår att regionen tar in en yrkesfotograf i kulturskaparsamrådet.
- Representanter i kulturskaparrådet bör vara medlemmar i KLYS-organisationer.
- Arvodet för mötesdeltagare i samråd bör följa KLYS arvodesrekommendationers nivå.
- Ta hjälp av *KLYS samrådsguide*, eller kontakta KLYS kansli vid behov av stöd och råd i dialogarbetet med regionens professionella kulturliv.

---

⁶ http://www.klys.se/wp-content/uploads/2015/11/KLYS_broschyr_samradsguide_2017.pdf

⁷ <http://www.klys.se/wp-content/uploads/2015/11/Att-ta-betalt-2019.pdf>

5 Kulturplanens kulturpolitiska utgångspunkter

Kulturens egenvärde, principen om armlängds avstånd, konstnärlig frihet

Det är mycket positivt hur Region Jönköpings län i sin kulturplan i ett eget avsnitt om ”Strategiska principer” (s. 2) lyfter fram både kulturens egenvärde, *principen om armlängds avstånd* mellan konst och politik, konstnärlig kvalitet, demokratisk öppenhet och social relevans.

KLYS ser gärna att regionen i detta avsnitt förtydligar om även tjänstepersoner kommer att omfattas vid sidan av politiker som viktiga att hålla utanför detaljstyrning av verksamhetsinnehåll i kulturlivet.

Vi vill påminna om vad Myndigheten för Kulturanalys skriver i sin rapport från 2021 när det gäller rekommendationer om konstnärlig frihet och att på regional och kommunal nivå i större utsträckning använda sig av externa sakkunniga på kulturområdet i bedömningsprocesser för vilken konst som ska få stöd.⁸

Det vore också önskvärt om regionen i planen även tydliggör hur fri konst och kultur relaterar till instrumentella aspekter i den regionala kulturpolitiken i Jönköpings län. Hur avser regionen att arbeta under planperioden för att upprätthålla kulturens egenvärde och kvalitet i det politikområdesövergripande utvecklingsarbetet med bl a kulturella och kreativa näringar? (Mer om KKN i avsnitt 6 nedan.)

Konstnärlig kvalitet

KLYS välkomnar att regionen gör specifika påpekanden om kvalitetsbegreppets komplexitet och kulturpolitikens relation till begreppet. Självfallet är det inte en regions uppgift att definiera och specifikt beskriva vad konstnärlig kvalitet är, utan något som inom ramen för *armlängds avståndsprincipen* referensgrupper och externa sakkunniga ska hjälpa till att orientera kring.

Vi vill understryka vikten av att regionen är konsekvent om *kvalitet* inom alla konstområden, inte bara i vissa, och att ordet inte bara blir ett i planen välklingande ord i skrift, utan att det ges konkret innebörd i kulturutvecklingsarbetet i realiteten.

Mångfalds- och jämställdhetsfrågor

KLYS välkomnar vad regionen skriver i avsnittet om tillgänglighet på sidan 4 om bl a inkluderande arbetssätt, men noterar att planen saknar ett särskilt avsnitt som beskriver regionens ambitioner kring mångfalds- och jämställdhetsfrågor bredare och tydligare, och med mer konkreta kopplingar till kulturlivet och de olika konstområdena när det gäller hur regionen under planperioden och löpande avser att utveckla arbetet med sakfrågorna. Hanteringen av mångfalds- och jämställdhetsfrågor är viktig och komplex, och regionen bör förslagsvis låta någon med god kompetens inom området se över saken.

Regionens kommuner

KLYS välkomnar hur tydligt och utförligt regionen i sin plan lyfter fram samverkan med kommunerna. Vi vill påminna om komplexiteten med små och stora kommuner med olika politiska styren och verksamhetsuppdelning. Detta är ett förhållande som kan vara problematiskt för utvecklingsarbetet på sikt. Hur ska regionen stimulera en eventuellt mindre ambitiös kommun så att kulturplanen förverkligas likvärdigt för samtliga medborgare i regionens alla kommuner?

---

⁸ *Så fri är konsten - Den kulturpolitiska styrningens påverkan på den konstnärliga friheten*, MYKA, Rapport 2021:1, s 17, 235-236; den tredje rekommendationspunkten

KLYS kommentarer och förslag:

- KLYS välkomnar tydligheten i avsnittet om *principen om armlängds avstånd och kulturens egenvärde* m m.
- Vi välkomnar tydlighet om kommunal samverkan, men påminner om svårigheter med att se till att likvärdighet i kulturen upprätthålls mellan alla regionens kommuner under hela planperioden.
- Utvecklingsarbete med mångfalds- och jämställdhetsfrågor i regionens kulturliv kunde kanske förtydligas i ett eget avsnitt kopplat till vart och ett av konstområdena.

6 Kulturskarpares villkor och regional konstnärspolitik

Utan goda villkor för kulturskapare kan de inte vara den dynamiska, utmanande och obundna kraften enligt självständighetsmålet i de kulturpolitiska målen, vilket i sin tur påverkar medborgarnas möjligheter att ta del av konst, och den konstnärliga kvalitet som är tänkt att prägla samhällets utveckling. Risken med fleråriga kulturplaners skrivningar kan vara att ambitioner gällande stärkta villkor för kulturskapare blir allt för allmänt hållna och därför kan kvarstå som regionala viljeinriktningar under hela planperioden, snarare än konkreta insatser i praktiken inom respektive verksamhetsområde.

KLYS välkomnar hur regionen betonar yrkesvillkor för professionella kulturskapare på flera ställen i kulturplanen. Skrivningarna om villkor på sidan 3 bör preciseras och även konkret påtala att ersättningar och arvoden ska följa gällande kollektiv- och ramavtalsnivåer. Här kan tilläggas att det ska gälla även om den som beställer arbetet inte omfattas av dessa. Vi vill påminna om att regionen alltid i sin egen anslagsgivning till professionella kulturaktörer bör beakta såväl kollektiv- och ramavtal, som arvodesrekommendationer och upphovsrätt. KLYS finner det också önskvärt att regionen i sin kulturplan formulerar vilka ekonomiska ambitioner man har för att uppnå detta.

KLYS finner det förvånansvärt tunt skrivet om regionens syn på upphovsrättsliga frågor och upphovspersoners och utövande konstnärers förutsättningar i kulturlivet. Se vidare vad vi skriver om digitalisering och upphovsrätt nedan.

Kommentarer till citat på sidan 3:

”Rimliga ekonomiska villkor till yrkesutövande konstnärer ska ses som samhällsinvesteringar snarare än som bidrag.”

Här menar vi att begreppen blandas ihop och att texten bör justeras. ”Villkorsbegreppet” är en övergripande sak i sig, medan kulturstöd, stipendier och bidrag till kulturskapare är specifika delar inom villkoren. Den citerade skrivningen vill väl i sin andemening, men sänder i nuvarande form en olycklig signal till läsaren om att yrkesverksamma inom konst och kultur inte skulle kunna vara verksamma utan det som benämns som ”bidrag”.

”Rimliga ekonomiska villkor” handlar om bl a upphovsrätt, kollektivavtal, avtalsenliga ersättningar för utfört arbete och att kunna ta skäligt betalt som konstnär. Bidrag till kulturverksamhet/-projekt är bara delar av den ekonomiska infrastrukturen för so mliga kulturskapare/konstnärer.

”Den kulturella infrastrukturen ska vara dynamisk och ha ett dubbelt fokus, även om allt fler kulturformer präglas av ett deltagande som överbryggar skillnaden mellan utövare och publik.”

Här bör nog en sådan skrivning utvecklas kring vad regionen avser mer konkret och vad som vill sägas i sak, så att det inte blir kryptiskt för läsaren. Det professionella kulturlivet består ju enkelt uttryckt av yrkesutövare, arrangörer respektive publik. Det pågår såklart ett eget skapande och ”do it yourself”, ofta på webben i t ex sociala medier, men detta är många gånger främst hobbyverksamheter och inte ett

professionellt kulturlivs erbjudande av kultur och konst till en (ofta) betalande publik där upphovsrätten följs korrekt. Så vad är det Region Jönköpings län i praktiken menar med att den kulturella infrastrukturen ska "ha ett dubbelt fokus"?

Kulturskapares arbetsmiljö

Ingen yrkesverksam kulturskapare ska gå sönder på jobbet. Många gånger är kulturskapare anlitade eller inhyrda för att genomföra ett specifikt arbete eller finnas på en viss plats vid ett visst tillfälle i den offentligt arrangerade kulturen. Då är det viktigt att de har en trygg arbetsmiljö. Hos t ex scenarbetare på konserter och musikturnéer är det inte ovanligt med bristfälliga loger, arbetstider, och mycket annat. För denna sak är det viktigt att Region Jönköpings län i sin kulturplan uppmärksammar att även regionalt anlitade kulturskapare på alla nivåer i kulturverksamheter har rätt till en god arbetsmiljö.

I anslutning till skrivningar om "demokratisk öppenhet", yttrandefrihet och konstnärlig frihet kunde regionen lyfta problematiken med ett ökat hot och hat mot kulturskapare, och om det finns konkreta förslag på åtgärder från regionens sida.

Kompetensutveckling för kulturskapare

På några ställen i kulturplanen talas det om kompetensutveckling och fortbildning av olika slag, men det blir sporadiskt och bristfälligt skrivet om saken i planen som helhet. Jönköpings läns kulturplan kunde nog tjäna på att förses med en samlad redogörelse för regionens kompetensutvecklingsfrågor gällande de yrkesverksamma kulturskaparna i regionen inom alla konstområden. Detta skulle kunna göras med t ex rubriken "Kompetensutveckling".

Gränsdragningar mellan professionellt och ideellt kulturskapande

Det finns delar av det regionala kulturlivet där det kan vara komplext att hantera gränsdragningar mellan ideellt respektive professionellt kulturskapande samt amatörkultur. Se vad vi skriver nedan i scenkonstavsnittet om arrangörer.

En i KLYS ögon ytterst relevant fråga att ställa sig är hur gränsen mellan professionella och amatörer kan upprätthållas på sikt, eller i vilken grad regionen i sin kulturpolitik eftersträvar tydliga gränsdragningar mellan professionellt verksamma och de ideella samt amatörer, bli när det kommer till arrangörsleden i den regionala kulturen. Liksom regeringens konstnärspolitiska utredning från 2018 betonar, menar KLYS att professionella kulturskapare med erfarenheter och kunskaper från sina yrken har avgörande betydelse för konst- och kulturlivets utveckling i en region, inte minst i lokalsamhällena. Professionell konst och kultur är ofta utgångspunkt och förebild för amatörverksamheter och ideella krafter och initiativ. De yrkesverksamma kan fungera som draglok, katalysatorer och fortbildare i föreningslivet och för medborgarna över lag i kulturlivet.

KLYS ser långsiktigt en generell fara i landets regioner att ett motsatsförhållande kan uppstå mellan ideellt driven och professionell kultur, och att ekonomiska hänseenden tenderar att styra den regionala politiken mot kostnadseffektiva lösningar, där föreningsverksamhet och ideell kultur ibland stimuleras mer än professionell kulturutveckling. Risken tror vi är störst i gles- och landsbygd där det ofta finns mindre resurser till professionell kulturell infrastruktur och kompetens.

Kartläggning av kulturskaparna och deras förutsättningar

Enbart i avsnittet om cirkus nämns att regionen avser att kartlägga yrkesverksamma inom området. Har inte regionen några motsvarande ambitioner gällande kulturskapare inom övriga konstområden?

KLYS ser gärna att regioner kartlägger förutsättningarna för att vara yrkesverksam kulturskapare i sin region. Inom konstområden där detta inte redan gjorts rekommenderar KLYS att det görs en översikt

över vilka kulturskapare som är yrkesverksamma, och vilka som är knutna till de olika kulturinstitutionerna, samt under vilka villkor de utför sina uppdrag och anställningar. En sådan kartläggning bör vara ett levande dokument att återkommande uppdatera för att skapa en god grund för en välförankrad och utvecklad regional konstnärspolitik under planperioden, som inger förtroende hos alla inblandade parter. En löpande regional kartläggning kan med fördel ta sin utgångspunkt i regeringens konstnärspolitiska utredning från 2018 samt i regeringens konstnärspolitiska skrivelse från 2021⁹ och den sk återstartsutredningen¹⁰.

Konstnärlig residensverksamhet

Ambitionen att utveckla konstnärliga residens nämns på ett tydligt vis i avsnittet om dans, men i övrigt i denna kulturplan tycks det helt saknas skrivningar om konstnärlig residensverksamhet gällande andra konstområden. Även om konkretion om residensverksamhet eventuellt kommer att göras i årliga aktivitetsplaner tycker vi att en flerårig kulturplan övergripande borde nämna residensverksamhet och information om hur regionen i stora drag avser att utveckla olika sorters residens. Eller är det så att Region Jönköpings län inte har några planer för konstnärsresidens utöver inom dansområdet?

Ett konstnärsresidens sätter regionen på kartan; lockar dit intressanta namn, och i förlängningen kan yrkesverksamma kulturskapare få upp ögonen för lokala berättelser och perspektiv att förmedla till omvärlden. Ofta kan publika framträdanden kopplas till residenset som ett sätt att ge tillbaka. Egna regionalt eller interregionalt organiserade residens behöver inte alltid vara särskilt kostsamma eller svåra att arrangera.

Kulturella och kreativa näringar (KKN)

I en så i övrigt välformulerad kulturplan överraskas KLYS av att det saknas ett specifikt avsnitt om kulturella och kreativa näringar (KKN), som i de flesta regionala kulturplaner nuförtiden brukar beskrivas under en egen rubrik. KKN lyfts anmärkningsvärt lite, enbart på några få ställen i Jönköpings läns kulturplan. De påpekanden om KKN som görs är bra i sig, men regionens hantering av området blir på det stora hela för läsaren bristfällig och ostrukturerad.

KLYS skulle gärna se att kulturplanen tog upp KKN mer övergripande och där lyfte kulturskapar- och konstnärliga perspektiv på KKN och hur KKN kopplas till utvecklingsinsatserna inom de olika konstområdena och för professionella kulturskapares villkor under planperioden.

Även om mer konkretion sannolikt kommer i årliga handlingsplaner vore det på sin plats i Region Jönköpings läns fleråriga kulturplan med redogörelser för KKN som kopplar utvecklingsmål till sakfrågor som exempelvis resurscentrum med datorpark, handledningsmöjligheter, replokaler och teknikpooles. KLYS vill också påminna om behovet av närmare samverkan mellan regional kultur- och näringspolitik samt mellan kulturförvaltning och näringspolitisk förvaltning på regional nivå, bl a för att se till att näringspolitiska stöd på regional nivå också når fram till egenföretagande kulturskapare, som tyvärr ofta faller utanför specifikt näringsinriktade stöd.

Regionen skulle med fördel kunna använda sig av ett regionalt kulturskaparsamråd, som engageras bl a konkret i KKN-frågor och möts med näringspolitiska referensgrupper för brobyggande i KKN-utvecklingsfrågor i regionen.

---

⁹ Politik för konstnärers villkor, Skr. 2020/21:109

¹⁰ Från kris till kraft; SOU 2021:77; <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/09/sou-202177/>

KLYS ingår som expert i den statliga utredning som tillsatts för att ta fram en nationell strategi för kulturella och kreativa näringar. KLYS har gjort ett skriftligt inspel till utredningen, som också har bäring på den regionala nivån.

Digitalisering

Det står mycket klokt i planen om digitalisering kopplat till de olika konstområdenas verksamheter i Region Jönköpings län, men ämnet lyfts sporadiskt lite varstans i planen utan något tydligt samlat grepp. Förslagsvis kunde kulturplanen samlat i ett eget rubricerat avsnitt lyfta digitaliseringen kopplat till kulturens infrastruktur, kulturskapares villkor och i relation till konstområdena, och hur kultur- och konstnärspolitiken ska hantera konstnärliga utvecklingsfrågor kring digitalisering rent konkret i regionen under planperioden. Hur en region avser att arbeta för att utveckla kopplingen mellan kulturskaparyrken och den digitala tekniken är en viktig fråga. KLYS vill påminna regionen om att titta på *Konstnärsnämndens rapport Digitaliseringens konsekvenser för konstnärers villkor*.¹¹

Finns det tankar kring ett övergripande kompetenscentrum för digital utveckling i Region Jönköpings län, eller interregionalt, för att kunna utnyttja den nya tekniken? Att t ex musikkonserter ska kunna sändas vidare till fler än de som har möjlighet att åka till konsertlokalen kräver både kunskap och utrustning som inte alla har. Kommer det att satsas så att teknisk utrustning kan tillhandahållas? I KLYS ögon är detta sakfrågor som med fördel kan samordnas interregionalt med närliggande regioner.

Upphovsrätt

KLYS välkomnar att upphovsrätten påtalas som en viktig del av yrkesvillkoren för professionella kulturskapare på sidan 3, men det är angeläget att planen kompletteras med mer utförliga skrivningar i saken. KLYS efterlyser i alla regionala kulturplaner ett tydligt konstaterande att upphovsrätten är en viktig faktor, och att upphovsrättsliga ersättningar aldrig är något man kan bortse från när det gäller kulturskapare och konstnärer. Vid digitalisering och digitalt tillgängliggörande av konst och kultur måste det alltid tas höjd för kostnader för upphovsrättsliga ersättningar till olika upphovsrättsinnehavare, däribland upphovspersoner och utövande konstnärer.

Relevanta regionala satsningar på digitaliseringens möjligheter bör även inkludera spridning av kunskap om upphovsrätten och när avtal måste skrivas och ersättning utgå. Regionen bör därför stödja intern och extern kompetensutveckling som belyser digitaliseringens och upphovsrättens möjligheter och utmaningar, även för upphovsrättsinnehavare i länet, och uppmuntra kommunerna att, beroende på användning, skriva avtal med upphovsrättsinnehavarna. Detta är särskilt viktigt om regionen avser att seriöst arbeta för att främja kulturskapares villkor.

I litteraturavsnittet på sidan 13 står det:

”I digitaliseringens tidevarv behöver upphovsrätten stärkas och värnas, men också uppdateras utifrån en förändrad produktion, distribution och marknad.”

Vad är det som regionen vill säga med denna skrivning? Vad är det som en ”uppdatering” i sak innebär kopplat till regional kulturverksamhet i Region Jönköpings län? Avser regionen göra något konkret under planperioden?

KLYS kommentarer och förslag:

- Bra att regionen lyfter **ekonomiska villkor** gällande yrkesverksamma kulturskapare på sid 3, men komplettera med att uppdragsgivare ska följa kollektivavtal.

---

¹¹ https://www.konstnarsnamnden.se/om_konstnarsnamnden/publikationer/digitaliseringens_konsekvenser

- Det saknas i stort sett skrivningar i planen om ev. **kartläggningar** av regionens kulturliv. Bör nämnas om andra kartläggningar redan gjorts inom vissa konstområden som underlag till kulturplanen.
- Det saknas samlade skrivningar om regionen avser att satsa på **kompetensutveckling för kulturskapare** inom samtliga konstområden.
- Det saknas skrivningar i planen om regionens hantering av **kulturskapares arbetsmiljö** och om regionen har åtgärder för att stävja **hat och hot** mot kulturskapare.
- Det saknas ett övergripande avsnitt om **digitaliseringen** och en koppling till kulturskaparnas villkor. Koppla gärna digitalisering konkret till insatser inom konstområdena; hur kulturskaparnas yrken relaterar till regionala digitala satsningar i praktiken.
- Bör komplettera planen med mer utförliga skrivningar om regionens syn på och hantering av **upphovsrätten för kulturskapare**, även specifikt kopplat till digitalisering inom konstområdena.
- Det saknas i stort sett skrivningar i planen om **konstnärliga residens**. Hur är planerna inom övriga områden än det som nämns? Samla gärna detta i ett konstområdesövergripande avsnitt.

7 Synpunkter gällande de olika konstområdena

7.1 Scenkonst – teater, dans, musik och samtida cirkus (s. 14-16)

KLYS och KLYS medlemsorganisationer **Fackförbundet Scen & Film** och **Sveriges Yrkesmusikerförbund (Symf)** har följande synpunkter gällande planens avsnitt om scenkonst och musik:

Vi ser övergripande mycket positivt på hur scenkonsten som verksamhetsområde betonas och beskrivs i Region Jönköpings läns kulturplan. Att även konstområdet cirkus lyfts fram specifikt och så utförligt sätter vi stort värde på. Vi välkomnar regionens ambitioner att utveckla såväl villkoren för fria scenkonstaktörer som kulturlivets infrastruktur över lag, och att regionen särskilt påtalar vikten av ändamålsenliga och tillgängliga lokaler.

Kollektivavtal samt löneindexuppräknings

KLYS, Symf och Fackförbundet Scen & Film finner det önskvärt att kulturplanen kompletteras med skrivningar där villkoren för kulturskapare specificeras bättre; bl a bör vikten av att uppdragsgivare följer *kollektivavtal* påtalas konkret. Jämför vad vi skriver i avsnitt 6 ovan. Vi vill i övrigt gällande hela området scenkonst och musik påminna regionen om den generella problematik som är synnerligen kännbar på scenkonstområdet – att kulturinstitutionerna långsiktigt har svårt att upprätthålla och utveckla verksamheten eftersom uppräknings av medel inte sker i samma takt som löne- och prisökningar.

Arrangörsleden

Det är positivt att arrangörsledet lyfts fram på flera ställen i planen och beskrivs som en viktig resurs. Generellt sett vill KLYS påminna om att alla regionala satsningar på att stärka arrangörsledet och nå ut i hela regionen inom scenkonsten och musiken är viktiga, men att det i en lokal kontext i gles- och landsbygd många gånger kan vara ideellt verksamma och amatörer som upprätthåller delar av (eller hela) infrastrukturen för scenkonsten, vid sidan av *Riksteatern* och enstaka kommunala satsningar. I detta avseende är det angeläget att regionen i sin kulturplan tydliggör gränsdragningar mellan vad som under planperioden är satsningar på professionell verksamhet och vad som är amatörverksamheter. Och hur offentliga resurser, både regionala, kommunala och nationella, samordnas och fördelas på bästa sätt för en långsiktighet i regionens professionella scenkonstutveckling, samt vilka avtalsenliga och skäligen ersättningsnivåer som gäller.

7.2 Bild, form och design (s. 11-12)

Konstnärernas Riksorganisation (KRO) är medlem i KLYS och företräder drygt 3400 professionella bildkonstnärer, konsthantverkare och formgivare i Sverige. Organisationen arbetar för konstnärlig frihet och goda villkor för bild- och formkonstnärer. Utöver vad KLYS och KRO gemensamt skriver nedan hänvisas till KROs separat inskickade remissyttrande, som mer ingående analyserar bild och formområdet i Region Jönköpings län. 21 av organisationens medlemmar är bosatta i regionen.

Övergripande synpunkter på kulturplanen

Vår uppfattning är att kulturplanen drar upp riktlinjer för området professionell bild- och formverksamhet som är väl i linje med våra uttalade prioriteringar och visar att regionen är väl insatt i såväl terminologi som förutsättningarna för bild- och formkonstnärers verksamheter.

Avsnittet "Bild, form och design" (s. 11-12)

Regionens prioriterade områden för bild, form och design

Kulturrådet införde 2018 professionell bild- och formverksamhet som ett specifikt kulturområde i kultursamverkansmodellen. När vi använder begreppet "bild- och formkonstnär" inbegriper det bildkonstnärer, konsthantverkare och formgivare. Vi föreslår en ändring av rubriken för området (på sid 11) till *Professionell bild- och formverksamhet* för att överensstämja med Kulturrådets kategorisering. Avsnittet "Bild, form och design" tar upp många prioriteringar som vi skriver under på men ger liten inblick i hur dessa ambitioner ska bli verklighet under planperioden. Regional kulturplan 2023-2025 Jönköpings län innehåller många ambitiösa och goda föresatser som vi föreslår följs upp i en handlingsplan för bild- och formområdet. En handlingsplan kan bli avgörande för att målen ska uppnås och att framgångar såväl som svårigheter kan utvärderas.

Professionell bild- och formverksamhet

2018 blev professionell bild- och formverksamhet ett eget ändamål inom kultursamverkansmodellen. Region Jönköpings län listade i sin kulturplan 2018-2020 (som gäller även 2022), under avsnitt "Bild och form" på sid. 21, tre prioriteringsområden för kulturutveckling inom bild och form. I den nu föreliggande remissutgåvan av kulturplanen har formuleringen om vad regionen *vill* göra ändrats till *ska* vilket stärker prioriteringarna och ger tydlighet. De prioriterade områdena har också utökats till sju punkter. I kulturplan 2023-2025 för Jönköpings län har *design* lagts till begreppet *bild och form*. I prioriteringarna talas det om bildkonst, form och design. Vi anser att det skapar otydlighet. När vi använder begreppet "bild- och formkonstnär" inbegriper det bildkonstnärer, konsthantverkare och formgivare. Vi rekommenderar Region Jönköpings län att använda samma begrepp.

Utställningsmöjligheter

Det finns begränsade möjligheter för bild- och formkonstnärer i länet att ställa ut eller på annat sätt visa sina verk för en publik, vilket också konstateras i kulturplanen på sid. 11. Detta är något som Region Jönköpings län borde arbeta på att förändra. En egen, permanent konsthall dedikerad för samtidskonst skulle kunna lyfta konstlivet i länet rejält. Ett annat förslag är att genomföra ett större, återkommande, konstevenemang i länet. På så sätt kan också regionen bättre uppfylla ansvaret, enligt förordningen om stöd till regional kulturverksamhet, att främja en god tillgång för länets invånare till professionell bild- och formkonst. Det kan också locka fler bild- och formkonstnärer att vilja bosätta sig i länet.

MU-avtalet

Avtalet för medverkans- och utställningsersättning (MU-avtalet) reglerar ersättningar till bild- och formkonstnärer vid utställningsuppdrag. Avtalet är bindande för statliga aktörer men skall vara vägledande för alla utställningsarrangörer med offentlig finansiering och är i dag branschpraxis. Tyvärr

får många utställande konstnärer trots detta sällan ersättning för sitt arbete före, under och efter en utställning (medverkansersättning). Detta är oacceptabelt. Därför är det också av största vikt att det skrivs in i strategiskt viktiga dokument, som kulturplanen, att MU-avtalet skall följas.

Vi tycker den femte prioriteringspunkten för bild- och form i kulturplanen, att regionen ska "avsätta medel till utställningsaktörer för medverkansersättning", är alldeles utmärkt. Vi uppmanar Region Jönköpings län att skapa en pott med medel som öronmärks för skäliga arvoden till bild- och formkonstnärer, något som till exempel Region Kronoberg har gjort. Med tanke på den bristfälliga infrastrukturen för utställningar i länet och bristen på platser att visa bild- och formkonst föreslår vi att även ideella arrangörer skulle kunna söka medel ur en sådan MU-pott.

Tyvärr skapar andra skrivningar om MU-avtalet i kulturplanen otydlighet. Här står i sista stycket på sid. 11 att "Andra verksamma åtgärder kan vara att ... avsätta medel för att erbjuda medverkansersättning till de konstnärer som ställer ut på institutioner som följer det s k MU avtalet". Konstnärernas ska ersättas för sin medverkan före, under och efter en utställning. Det är inte något som en arrangör kan välja att erbjuda (Se 3-4 §§ MU-avtalet, https://kro.se/media/documents/MU21_sv.pdf).

Vi vill att regionen säkerställer att avtalet för Medverkans- och utställningsersättning (MU-avtalet) alltid tillämpas för bild- och formkonstnärer som ställer ut i länet, inklusive omkostnader, produktionskostnader och arbetstid före, under och efter en utställning, och att arrangörer och andra konst-, form- och designverksamheter som får regionalt stöd ges ekonomiska förutsättningar att kunna ge skäliga ersättningar vid utställningar, panelsamtal, föreläsningar samt andra uppdrag och projekt. Genom att tydligt prioritera detta i regionens egen budget skapas också förutsättningar för att Kulturrådet ska skjuta till mer medel.

Vi understryker vikten av att regionen tar på sig inte bara ett ekonomiskt ansvar utan också ett utbildningsuppdrag gällande MU-avtalet. Vi rekommenderar en formulering som påminner mer om den från Region Jönköpings läns Kulturplan 2018-2020 på sidan 21 "Region Jönköpings län medverkar till att informations- och utbildningsinsatser rörande MU-avtalet genomförs för institutioner, kommuner och konstnärer, och är grundläggande vid bedömning av ansökningar och samarbeten inom området."

Den offentliga konsten

Region Jönköpings län skriver på sin hemsida att man *strävar efter* att följa rekommendationen att en procent ska avsättas till konstnärlig gestaltning. I kulturplanen är ordalydelsen att man sedan 2016 *arbetar med* enprocentsregeln för nybyggnationer och större ombyggnader och under prioriteringarna skrivs att man *ska tillämpa enprocentsregeln* vid gestaltning i Region Jönköpings läns lokaler. Dessa formuleringar skapar motstridiga bilder av hur Region Jönköpings län arbetar med enprocentsregeln som skulle behöva förtydligas.

Följande skrivning på sid 12 i Kulturplan 2023-2025 är enligt vår mening olycklig: "Region Jönköpings län avsätter medel för konstnärlig gestaltning i samband med ny- om- eller tillbyggnad av sina fastigheter. Detta förhållningssätt kan även omfatta konstnärlig medverkan inom ramen för olika byggprojekt." Vi rekommenderar att den sista meningen omformuleras eller förtydligas då den är svårtolkad. Vi ser det som självklart att konstnärer medverkar i byggprojekt som inkluderar konstnärliga gestaltningar.

Arbetet med att implementera enprocentsregeln borde kompletteras med en övergripande konstpolicy för hur regionen ska arbeta med konstnärliga gestaltungsuppdrag som också omfattar hur lös och platsbunden konst skall hanteras. Vi rekommenderar också att regionen tar fram en konstnärspolicy med riktlinjer för hur regionen skall agera när den ger uppdrag till konstnärer.

Vid stora byggprojekt borde regionen överväga möjligheten att avsätta en del av de medel som genereras av enprocentsregeln till en pott för att finansiera offentlig konst i delar av regionen där det inte byggs lika mycket.

Resurscentrum för bild och form

Region Jönköpings län har anställda kulturutvecklare/konstkonsulenter som arbetar med att utveckla verksamheter och stötta både kommuner och det regionala kulturlivet. Regionen skulle kunna vidareutveckla det arbetet genom att utreda möjligheten att skapa ett resurscentrum för bild- och formkonsten med uppdrag att stärka infrastrukturen och förutsättningarna för konstnärer och underlätta för kommuners arbete med exempelvis enprocentsregeln och MU-avtalet. Ett sådant centrum skulle kunna erbjuda rådgivning anpassad efter bild- och formkonstnärers behov och en fysisk mötesplats som strategiskt samlar och samordnar det regionala konstlivet, organisationer, myndigheter och näringsliv.

Flera regioner i Sverige har valt att satsa på sådana resurscentrum för bild och form, som Konst i Blekinge, Resurscentrum för Konst i Norrbotten och Konst i Halland. Även i Region Västmanland pågår ett arbete med att inrätta ett resurscentrum för bild och form.

7.3 Fotografi

KLYS är medvetet om att *fotografi* formellt sett inte är ett eget verksamhetsområde inom kultursamverkansmodellen, men vår medlemsorganisation **Svenska Fotografers Förbund** (SFF) vill till Region Jönköpings läns kulturförvaltning förmedla följande synpunkter på kulturplaneremissen:

I sin kulturplan nämner Region Jönköpings län ingenstans fotografi som en konstform och kulturyttring. Det enda sammanhang som fotografer nämns är som en av flera yrkesgrupper engagerade i film och av rörlig bild. SFF vill uppmärksamma regionen på fotografin som en viktig del av bild- och formområdet med sina unika förutsättningar, möjligheter och behov – vilket i kulturplanen inte kan uttryckas.

I kulturplanen nämns att regionen arbetar för att MU-avtalet följs vilket vi är glada att läsa. Gällande MU-avtalet vill vi understryka vikten av att följa MU-avtalet gällande både medverkande- och utställningsersättning. Men offentliga aktörer är också stora bildköpare och får inte falla när det kommer till att betala för sitt nyttjande av fotografiska bilder och verk, vilket vi tyvärr allt för ofta blir varse om att de gör vid beställningar och upphandlingar av fotografiska tjänster, och därmed inte respekterar upphovsrätten. Denna stora problematik vill SFF uppmärksamma Region Jönköpings län på. Fotografer - ihop med designers, musiker och filmare - är i mångt och mycket gig-ekonomins skapare. Men i takt med gig-ekonomins utveckling växer en arbetsmarknad med sämre villkor fram. Möjligheterna måste bli större att leva och växa utifrån sitt kreativa yrke. Den ökande digitaliseringen nämns kort i kulturplanen. Det är viktigt att förstå att digitaliseringen skapar en mängd nya möjligheter inom kulturlivet, men har inte i någon större utsträckning främjat fotografers (eller andra kulturskapares/ upphovspersoners) möjligheter att få skäligt betalt, snarare tvärt om.

Kulturella och kreativa näringar nämns mycket kort i kulturplanen. SFF hoppas att någon form av kartläggning av verkamma yrkesgrupper och strukturer inom KKN i regionen görs, samt framhåller att utformningen av insatser bör ett nära samråd med regionens professionella kulturskapare och kreatörer, inkluderat yrkesfotografer.

Andra insatser som skulle skapa bättre förutsättningar för fotografer verkandes i Region Jönköping är fler utställningsplatser för fotografi, platser för samtal kring fotografi, liksom mörkrum på KKV-verkstäder och studios att hyra för rimlig kostnad.

SFF uppmuntrar Region Jönköpings län att regionen säkerställer deltagande från en yrkesfotograf i någon av de dialogforum som regionen har med det professionella kulturlivet. Det skulle vara ett lämpligt första steg för att öka kunskapen om fotografi och förståelsen för behoven för fotografer inom Region Jönköpings läns professionella kulturliv.

7.4 Film och rörlig bild (s. 12-13)

KLYS och medlemsorganisationerna **Oberoende Filmars Förbund (OFF)** och **Fackförbundet Scen & Film** har följande synpunkter på avsnittet om film i Region Jönköpings läns kulturplan:

Jämför med avsnittet om scenkonst ovan. Vi är positiva till denna kulturplan och ambitionerna om kulturlivets infrastruktur. I filmavsnittet bör dock prioriteringarna på slutet vara lite tydligare med, eller gärna ta upp, behoven även gällande de regionala produktionsbolagen. Dessutom bör planen belysa hur regionen ser på möjligheten att kunna etablera sig och arbeta och verka som regissör eller producent i Jönköpings län.

Vi ställer oss frågande till den första punkten i listan; att "stärka förutsättningarna för större filmproduktioner", och vi undrar om dessa produktioner ska komma till regionen utifrån (vilket det låter som) eller vara regionalt förankrade. Både och borde kunna vara en prioritet! Större filmproduktioner som kommer in "utifrån" kan, förutom att skapa jobb och göra regionen attraktiv, fungera som talangutveckling för det lokala filmlivet. Men det är skillnad på möjligheten att arbeta på en stor filmproduktion och möjligheten att producera en egen film, stor som liten. Detta kunde gott tydliggöras i planen.

8 Sammanfattning

KLYS ser positivt på Region Jönköpings läns förslag till ny kulturplan för 2023-2025. Det är kompetent och informativt skrivet, om än bitvis väl kortfattat. Vi välkomnar hur regionen visar på en god medvetenhet om konstnärspolitiska sakfrågor, och hur professionella kulturskapare och deras ekonomiska villkor lyfts fram kopplat till kulturutvecklingsfrågorna i stort.

Det finns förtjänstfull skärpa i de flesta av planens skrivningar om kulturbegrepp och kulturpolitiska strukturer. Förhållandet mellan kulturplanen och övriga regionala styrdokument beskrivs överskådligt och bra. KLYS förvånas dock över att särskilda avsnitt om kulturella och kreativa näringar samt digitalisering i kulturlivet helt saknas i planen. Vi finner också att en rad väsentligheter behandlas aningen ostrukturerat och bristfälligt i planen, t ex kompetensutveckling för kulturskapare, konstnärresidens och kunskapsinhämtning om/kartläggningar av kulturlivets verksamheter på olika nivåer.

KLYS välkomnar att regionen i planen utförligt framhäver vikten av ett omfattande dialogarbete, och ser ett generellt behov av att regionen, liksom flera andra regioner i landet har gjort, inrättar ett formaliserat konstområdesövergripande samråd med kulturskapare, vilket kan fungera som en expertgrupp som bl a kan följa upp vad regionen gör av sina konstnärspolitiska ambitioner under kommande planperiod rent konkret enligt vad som hävdas kulturplanen.

KLYS vill slutligen tacka Region Jönköpings läns kulturförvaltning för att vi fick förlängd remisstid och gavs tillfälle att inkomma med dessa synpunkter på remissversionen av regionens kulturplan 2023-2025. Vi ser fram emot fortsatta samtal om kultur- och konstnärspolitiska frågor, både med kulturförvaltningens tjänstepersoner och regionala politiker.

För KLYS,
Carl Liungman
Regionalpolitisk strateg